

Kliimaministeerium
info@kliimaministeerium.ee
Suur-Ameerika 1
Tallinn

Meie 11.11.2024 nr 5-2/24-353-2

Ettepanekud määruse nr 35 muudatuse kohta

Riigi Info- ja Kommunikatsioonitehnoloogia Keskus (edaspidi RIT) tänab Kliimaministeeriumit keskkonnaministri määruse nr 35 „Hankelepingu esemeks olevate toodete ja teenuste keskkonnahoidlikud kriteeriumid ja nende kohta riigihanke alusdokumentides kehtestavad tingimused“ muudatuste eelnõu saatmise eest.

Esitame järgnevad ettepanekud:

1. Nõuetega koos sooviksime juhiseid, kuidas hankijad kavandavate nõuete täitmist saavad sisuliselt kontrollida, sest riigihangete seadus (edaspidi *RHS*) nõuab nõuete sisulist kontrollimist. Eelnõus on kavandatud 11 uut kohustuslikku nõuet, osadel ka alamnõuded. Kas kontrolli aluseks on pakkuja kinnitus sobiv? Kui tahta päriselt sisuliselt kontrollida neid nõudeid, siis tuleks igal juhul küsida ka demoseadet ning omada vastavat kompetentsi. Väiksematele hankijatele võib nõuete sisuline kontrollimine vastava kompetentsi puudumise tõttu osutuda keeruliseks.

2. Palume selgitada, kas muudatused tulenevad Euroopa Liidu õigusest või on see vabatahtlik "Green Public Procurement" initsiatiiv? Soovime teada, kas keskkonnahoidlikele tingimustele vastavuse kohustuse täitmise jälgimist on kaalutud anda ka maaletoojatele? Kavandatavad muudatused mõjutavad eelkõige asutusi, kellel võib tekkida vajadus hankida marginaalses koguses näiteks printereid. Nende hankimiseks peab edaspidi tekitama ning hoidma kompetentsi, mida kavandatavad muudatused eeldavad. Arvestades RITi kogemust printerite hanke läbiviimisel ning kavandatavaid muudatusi, eeldab see märkimisväärset tööd.

3. RITil ja suure tõenäosusega ka teistel hankijatel tekivad raskused keemiliste ühendite kontrollimisega. Nende üksikute ühendite kontrollimise nõudmise asemel võiks nõuda konkreetsete sertifikaatide olemasolu, mis katavad nende ühendite nõuded. On olemas spetsiaalsed asutused, mis neid kontrolle teevad ja sertifikaate väljastavad. Euroopa Liidus müügilolevate toodete jaoks on nõutav printeritel CE markeering. CE markeering ise endas hõlmab palju nõudeid ning selle markeeringu kasutamist ja vastavust peab kontrollima liikmesriigis turujärelevalveasutus (või -asutused). Kas RIT (või hankijad) hakkavad olema selles mõttes turujärelevalve asutused, et hankimisel peavad nende nõuetele vastavust kontrollima?

Meile teadaolevalt CE-markeering juba nõuab ise RoHS direktiivile vastavust, mis sätestab nõuded, milliseid keemilisi ühendeid ei või toodetes olla ja millised on erandid. Praegu pole selge, mis ühendeid me veel soovime täpsemalt kontrollida, mida RoHS juba ei kata? Seega piisaks üksnes CE markeeringu nõudmisest (CE-ga RoHS vastavusnõue juba kehtib automaatselt). Märkise olemasolu on hankijatel kontrollitav. Eesmärk oleks vältida topeltkontrolli.

Teeme ettepaneku analüüsida, kas poleks võimalik taandada vastavuse kontrollimist sertifikaatide ja kinnituste (Blue Angel, RoHS, WEEE, CE vm) tasemele, et lihtsustada kontrollimist (ja ka pakkumist)?

Näiteks praktikas vabatekstiga esitatud pakkumus näitab, et kirjeldatud sisu on ebaühtlane, väiksematel ettevõtetel puuduvad tõenäoliselt vastava pädevusega inimesed. Millegi tõendamiseks peaksid pakkujad esitama sertifikaate, deklaratsioone, vastama küsimustele JAH/EI vms.

4. Lisa 1 (§ 10 lg 1 sissejuhatavas lauses) sätestab, et „(1) Pildindusseadmed käesoleva määruse tähenduses on tooted, mis on mõeldud kasutamiseks kontoris või kodus või mõlemas ning millel on üks või mitu järgmist funktsiooni:“. Palume selgitada, kas nõue kohaldub laevadel või ka näiteks autodes kasutatavaid seadmeid (kaasaskantavad)? Teeme ettepaneku välja jätta lauseosa, kus need kasutamiseks on mõeldud ning sätestaks pigem läbi seadme funktsioonide.

5. Lisa 1 (§ 10 lg 1 p 1) sätestab, et „(1) märgistusprotsessi käigus võrgu/kaardiliidese kaudu saadud digikujutised või paberkandjalt skännimise/kopeerimise teel printitud kujutise tootmine paberdokumendi või fotona;“. Palume selgitada, mida täpsemalt tähendab „märgistusprotsessi käigus“ ning teeme ettepaneku välja jätta lauseosa, mille kaudu on saadud digikujutis, sest neid allikaid, mille kaudu seadmed suudavad digikujutisi saada, on palju. Kavandatava sõnastuse kohaselt jääksid osad printerid välja. Põhiline funktsioon on digikujutise või skaneeritud kujutise tootmine paberdokumendi või fotona.

6. Lisa 1 (§ 10 lg 1 p 2) sätestab, et „digikujutise loomine paberkandjalt skännimise/kopeerimise teel.“. Teeme ettepaneku kopeerimine välja jätta. Kopeerimine käib paber või muu skannitav materjalilt paberile. Ilmselt on mõeldud skannerit, kopeerimisega ei looda ju digikujutist (vt lg 2 p 2 koopiamasin). Sõnastuses võiks kasutada näiteks „digikujutise loomine paberkandjalt skännimise teel“. Küll aga tekib küsimus, miks piiritleda üksnes paberkandjaga. Skannerid suudavad skännida kõigelt, mida nad näevad või endast läbi lasta suudavad.

7. Lisa 1 (§ 10 lg 2 p 1) sätestab, et „Printer“ on toode, mille põhifunktsioon on valmistada elektroonilisest sisendist paberkandjal väljund. Printer suudab vastu võtta infot ühe kasutajaga või võrku ühendatud arvutitest või muudest sisendseadmetest (nt digikaamerad). See määratlus hõlmab tooteid, mida müüakse printeritena, ning printereid võib saada kohapeal ajakohastada nii, et need vastavad multifunktsionaalse seadme määratlusele.“.

Juhime tähelepanu, et võrku ühendatus ei tee arvutit mitme kasutaja omaks. Võrgus olev arvuti või olla ühe kasutaja oma. Parema sõnastuse oleks "printeriga otse ühendatud või printeri võrku ühendatud arvutitest", kasutajat poleks vaja mainida.

Lisaks palume täpsustada sõna „info“. Info on "Elektrooniline sisend", mis võrdub digikujutisega ja mida saab prindikäsklusega printida. Printimise võimalusi on veel, printerid suudavad ka välistelt andmekandjatelt, võrguketastelt, e-posti kaudu, NFC kaudu, Bluetoothi kaudu saada infot. Selleks, et katta kõik ära oleks parem "sisendseadmetest" asendada "sisenditest".

8. Lisa 2 (punkt 1.6.3) on sätestatud, et „plastosad, mille mass on kuni 25 grammi. Need ained ei tohi sisaldada polübromiidbifenüüli (PBB), polübroomitud difenüüleetreid (PBDE) ega klooritud parafiine (see erand ei puuduta juhtpaneeli koodi);“. Palume täpsustada, mida tähistab lauseosa „see erand ei puuduta juhtpaneeli koodi“.

9. Lisa 2 (punkt 1.11.4). Tekkis küsimus, kui pakkuja ei esitle pakkumuses 1.11.4 veebipõhist videokoolitust või keskkonnahoidlikkuse haldamise juhendi kasutusjuhendit tootja veebilehel, mis sisaldab "*parem olelusringi lõpu haldus*", kas siis on pakkumus mittevastav? Sellise nõudena tundub ebaproportsionaalne.

10. Lisa 2 (punkt 1.11) on sissejuhatavas lauses sätestatud, et „Koolitus peab see sisaldama vähemalt järgmisi elemente:“. Palume kontrollida, kas sõna „see“ on asjakohane?

11. Lisa 2 (punkt 1.7) esimene lause vastuolus ülejäänud punktiga. Esimene lause ütleb, et püsivara värskendus ei tohi takistada, aga järgnevad laused kirjeldavad olukorda, kus tuleb kasutada vanemaid versioone tarkvarast. Palume sätte sõnastused üle kontrollida.

12. Lisa 2 (punkt 2.8), sätestab, et „Hankelepingu täitmiseks kasutatavad pildindusseadmed peavad olema teise ringi seadmed ehk korduskasutatud.“. Palume selgitada, kas tegemist on uute printerite hankimise keeluga? Sellisel juhul ei ole antud nõue mõistlik.

13. Kavandatud eelnõul on lisa 3. Kes seda peab täitma?

14. Oleme valmis oma kirjeldatud ettepanekuid täiendavalt arutama.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Mirjam Virosiim-Kuhi
osakonnajuhataja

Jaanus Põldmaa
jaanus.poldmaa@rit.ee